

Luovan alan opiskelijat työelämäoppimassa tapahtumapiloteissa

Timo Jokela | Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta

Mari Riikonen | Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta

Arcta Fast -koulutusmallihankkeen pilotteihin osallistui yhteensä lähes sata Lapin yliopiston, Lapin ammattikorkeakoulun ja Ammattiopisto Lappian opiskelijaa. Hankkeessa ratkaisua koulutuksen kehittämiseen ja tulevaisuuden osaajien kouluttamiseen etsittiin eri koulutusasteiden rajapintojen paremmasta ja tehostetummasta hyödyntämisestä.

Opiskelijat osallistuivat Arcta Fast -koulutusmallihankkeen pilottien toteutukseen hyvinkin erilaisissa rooleissa oppilaitoksestaan ja opintojensa vaiheesta riippuen. Mukana oli tohtorikoulutettavia, jotka toivat tapahtumiin mukaan omaan tutkimukseensa liittyviä osatutkimuksia, maisterivaiheen pro gradu -tutkimuksen taiteellisten osioiden tekijöitä, taidekasvatuksen yhteisöprojektia suorittavia opiskelijaryhmiä, työpajajoissa opiskelevia vaihto-opiskelijoita, lukukausiprojektikursseille osallistuvia pelialan opiskelijoita, näyttöä suorittavia tapahtumatekniikan opiskelijoita, kuva-artesaaniksi tai kuvataiteilijaksi opiskelevia, hankkeen mentoritaiteilijoiden työpajoihin osallistuneita peruskoululaisia ja niin edelleen.

Monimuotoisia opintoja voidaan luonnehtia työelämälähtöisiksi, jolloin koulutuksessa pyritään sisältöihin, joissa korostuvat tapahtumayhteisöiden määrittelemät käytännön taidot. Työelämälähtöisyys kuvastaa hyvin ammattiopistotason tavoitteita, jolloin osaaminen todennetaan työelämässä annettavilla näytöillä. Työelämäläheisyys opintojen lähtökohtana on puolestaan vastavuoroisempi ja tällöin opinnoissa joudutaan pohtimaan käytännön osaamisen, teo-

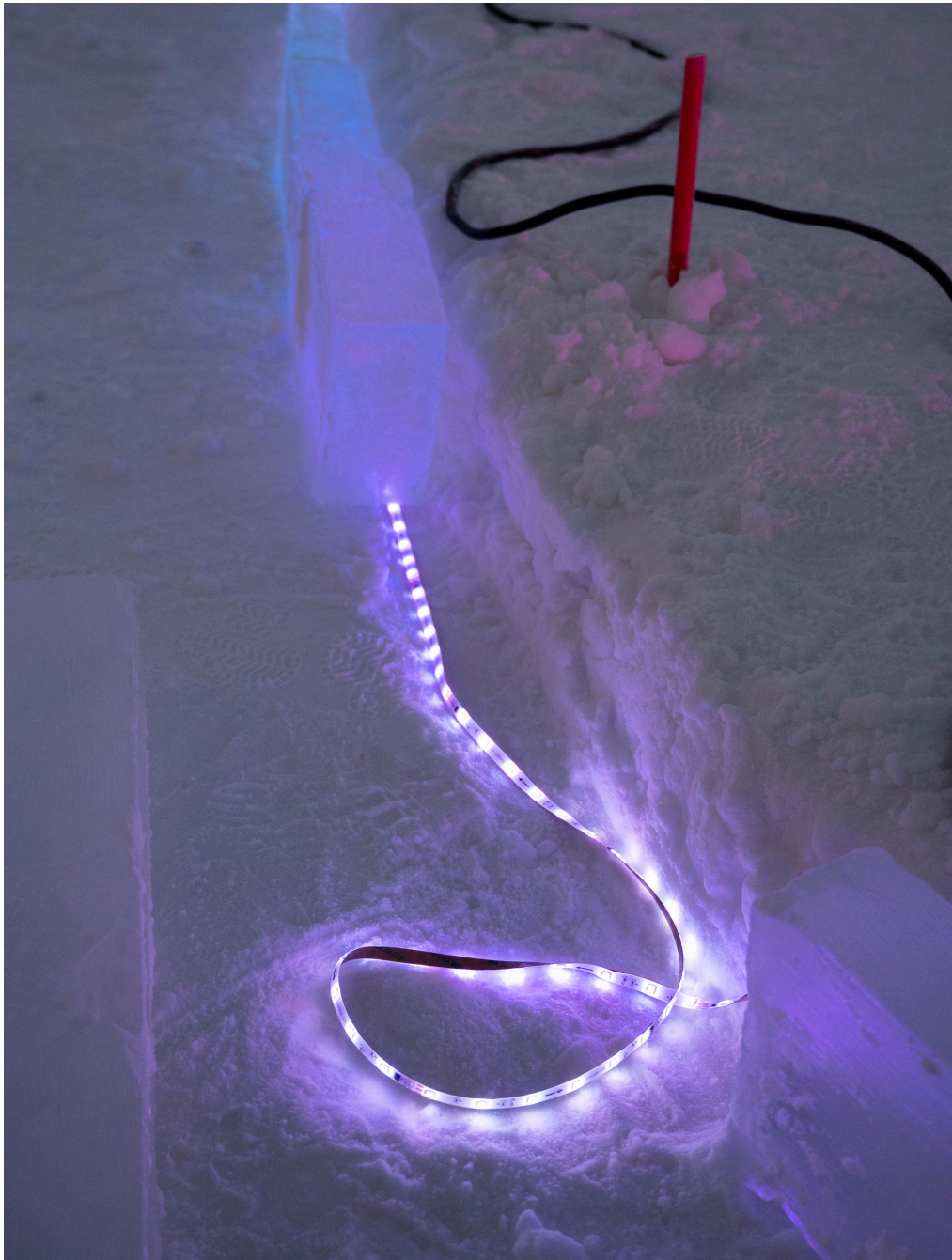
Edellisellä sivulla: Solekko juhlan *Esiäidit*-työpajan työvälineitä. Kuva: Inka Holck, 2022.

reettisen tiedon ja uudistavien käytänteiden tasapainoa. Luovilla aloilla onkin tyypillistä, että opiskelijat tuovat koulutuksensa, ohjaajiensa ja projektiansa kautta työelämään jotain sellaista uutta, kehitettyä ja tutkittua osaamista, jota kentällä ei vielä ole käytössä.

Hankkeessa opiskelijoiden tiimit tekevät oppilaitosrajat rikkovaa yhteistyötä teosten toteuttamisessa eri pilotteihin. Eri aloille valmistuvien opiskelijoiden työskenteleminen yhdessä toi näkökulmia siihen, mitä hyötyä monialaisesta yhteistyöstä voisi olla tulevaisuuden työelämässä. Alojen välinen yhteistyö antaa mahdollisuuksia uusiin toteutustapoihin, uusiin ideoihin ja uusiin yhteistöihin. Parhaimmillaan pystytään toteuttamaan sellaisia kokonaisuuksia, jotka eivät olisi mahdollisia vain yksittäiselle luovan alan tekijälle tai tiimille. Aivan uudenlaisia ratkaisuja ja työmahdollisuuksia voi syntyä, kun käsitetään, mitä kaikkea olisi mahdollista tehdä yhdessä.

Yhteistyössä kohtaamiselle pitää antaa tilaa ja aikaa ajatusten ja kokemusten vaihtamiselle, sillä kiireessä suorittaminen lisää epävarmuutta ja voi synnyttää väärinkäsityksiä. Tärkeää on oppia kuuntelemaan, koska käytetty kieli voi olla erilaista eri aloilla, ja on myös hyvä kasvattaa ymmärrystä toisen työn prosessista. Tapahtumaperustaisen ketterän taiteen toteuttamisen yhteydessä opittavia taitoja ovat muun muassa yhteistyöprosesseihin liittyvä osaaminen,

”Arcta Fast -koulutusmallihankkeessa ratkaisua koulutuksen kehittämiseen ja tulevaisuuden osaajien kouluttamiseen etsittiin eri koulutusasteiden rajapintojen paremmasta ja tehostetummasta hyödyntämisestä.”

"Ketterä tapahtumaluontoinen taide haastaa luovan alan opiskelijaa ja vaatii tältä yhteistyö- ja joustamiskykyä, hyvää tilannetajua sekä halukkuutta muokata teosta tapahtumaan sopivaksi."

viestinnän ja yleisön tavoittamisen työkalut, tekninen ja logistinen tuottaminen sekä oman osaamisen konseptointi ja tuotteistaminen. Tapahtumaan mukaan pääsemiseksi voidaan tarvita myös sopeutumiskykyä sekä halukkuutta muotoilla omaa sisältöä tapahtuman ehdoilla.

Osa yliopisto-opiskelijoista oli hankkeen aikana mentoritaiteilijoiden mukana työelämäoppimassa. Luovalle alalle valmistuvilla opiskelijoilla ei ole tarjolla paljontaan työharjoittelumahdollisuuksia, ja siten käsitys erilaisista uravaihtoehdoista sekä opintojen aikainen kokemus käytännön työelämästä voi jäädä suppeammaksi. Mentoritaiteilijan mukana oleminen tarjosi opiskelijoille verkostoitumismahdollisuuksia jo kentällä toimivien ammattilaisten kanssa. Opiskelijat näkivät käytännössä erilaisia työskentelytapoja, ja he olivat mukana alusta loppuun taiteellisessa prosessissa. Opiskelijat hyötyivät kokeneemalta luovan alan tekijältä saadusta palautteesta ja ohjauksesta.

Myös tapahtumat hyötyvät antamalla mahdollisuuden opiskelijatiimeille tulla toteuttamaan erilaisia sisältöjä. Opiskelijat voivat tuoda kentälle uusia tuulia ja tuottaa

jotain ainutlaatuista tapahtuman kävijöille koettavaksi. Jos taideperustaisen teoksen tai palvelun kehittämiseen osallistuu suurempi ryhmä, on mahdollista, että lopputulos on laaja, näyttävä ja moninäkökulmainen. Tapahtuman teos tuotetaan tällöin useamman silmä- ja käsiparin kautta, mikä monipuolistaa lopputulosta ja tuo prosessiin useampia näkökulmia. Tapahtumien järjestäjät saavat myös tietoa siitä, mitä kaikkea luovan alan ammattilaisilta voisi tapahtumaan tilata.

Ketterä tapahtumaluontoinen taide haastaa luovan alan opiskelijaa ja vaatii tältä yhteistyö- ja joustamiskykyä, hyvää tilanetaajua sekä halukkuutta muokata teosta tapahtumaan sopivaksi. Seuraavissa visuaalisissa esseissä opiskelijat, opiskelijaryhmät ja heitä ohjanneet opettajat esittelevät hankkeen pilottitapahtumiin tuottamiaan produktioita sekä reflektivat oppimaansa ja tekevät ehdotuksia tapahtumaperustaisen koulutuksen kehittämiseksi.

Edellisellä sivulla: Valojen asennusta Auroran ulkolavaan. Kuva: Inka Holck, 2022.

Timo Jokela on kuvataidekasvatuksen professori Lapin yliopistossa. Hän johtaa kansainvälistä Arktisen yliopiston Arctic Sustainable Art and Design -temaattista verkostoa. Hänen tutkimusalaansa kuuluvat taidekasvatuksen lisäksi soveltava taide sekä ympäristö- ja yhteisötaide, joita hän tarkastelee kestävän kehityksen näkökulmasta. Jokela on toiminut Arcta Fast -koulutusmallihankkeen vastuullisena johtajana.

Mari Riikonen (FM) toimii Arcta Fast -koulutusmallihankkeen projektipäällikkönä Lapin yliopistossa. Erialaisten hanketöiden rinnalla hän kirjoittaa sivuaine-tutkielmaa taidehistoriasta. Hän toimii myös Lapin yhteisöllisen taiteen yhdistys Lysti ry:ssä, ja ohjaa erilaisia taideperustaisia työpajoja.